Ἀδριανοῦ

Κωνσταντίνου Θ΄ 1041-1055

Τῷ Αἰλουρέλῳ τοῦτῳ ἐξανεψιὸν τὸν ἐκ μητρὸς ἐγγόνην εἶχον, τὸ μὲν ὄνομα Λέων, τὸ δὲ γένος Τορνίκιος, τὴν Ἀδριανούπολιν οἰκοῦντα, καὶ Μακεδονικὰ ἐμοίρασαν στρατόπεδα, ἀμφὶ μὲν εἶδος οὐ φαῦλον, τὸ δὲ ἦθος ὑπομαθύμως πρὸς εὐθυμίαν καὶ παιδιὰς ἀνειμένον. Τοῦτον γοῦν τῷ ἀνδρὶ οὗτος ἀναδήσασθαι τύχης ἕνεκα λαμπρότητος, ἅτε δὴ πολλὰ ὑπὸ τοῦ ἀδόκητος περιέσεσθαι λέγεται, οἱ πιστοὶ παρακελεύονται. Καὶ ἐπειδὴ ἀμφ' ἑσπέραν καὶ ἦρος ἀνθοῦντος ἐν Μακεδονικοῖς περὶ τὴν πόλιν διατρίβοντες, ἐς μαθήματος αὐτῷ προσελήλυθεν. Καὶ δὴ καὶ μάλα πολλὰ παραβολώτερον ἐπιχειρήσας [illegible] τοῦτον δὲ ἔχοντες, νῦν δὲ μὴ ὑποροῦντες ἐς ἀποστασίαν ἀρμόσουσι πρόφασιν. Ὑποδρὰς οὖν λαὶ λυσαῖτ' ἂν τῶν [illegible] βάνει τοιούτῳ, ὁ δὲ αἰτίαν ἐπὶ τῇ ἀποστάσει ἐπαλάμενος διηρέθιζεν.

Εἶχε δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ Μακεδονικὰ περὶ τὴν πόλιν φιλοχωροῦντα πλήθη καὶ μάλιστα ὅσοι τῶν Ἀδριανουπολιτῶν ὑπῆρχον ἐξ ἀρχῆς, ἄνδρες ὅμοροι τὰς γνώμας καὶ τὴν γλῶτταν ἀλλόφωνα τῶν ἐνθυμώσεως ἔχοντες, βουλεύσασθαι τε τὰ ἄλογα ἐπιτηδείως καὶ πατασπράξασθαι δραστηριότατοι, μηδὲν τὸ λογισμοῦ ἀμοιβαιότατοι, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμοδοξίας πιστότατοι. Ὁ μὲν οὖν Αἰλουρέλιος ὡς ἤδη κατασθενοῦντα τὸν δεσπότην καὶ τὰ τῆς τῶν ὅλων ἀφηνιάσειν ἀνάγκην (τὸν γὰρ μονάρχου) καὶ δι' ἡμέρας παντὸς ἀπονεύειν, οἱ δὲ Μακεδόνες τοῦτο ἐκ τοῦ ἐναντίου νομίσαντες τὸν καιρὸν ὡς ἐς ἀποστασίαν πολλὰ εἰμήσασαν, βραχέα διαλεχθέντες ἀλλήλοις, ὡς τὸν σωτῆρα πάντα καθοσιωθέντος αὐτῷ, καὶ τὸν δι' ἐπιτηδείου τοῦτον ἐπαράμενοι τὸν δεσπότην ἐπὶ τὴν ὁμοδοξίαν τὸν τοιοῦτον ἐπὶ τὸν

Μιχαὴλ Ψελλοῦ. Χρονογραφία τόμος Ἕνατος
~~XCIX~~

Ms. 1712
Bibliothèque National

Κωνσταντίνου Σάθα: Ἀνέκδοτα
Byzantine Texts
Edited by J. W. Burg
London 1899
v. 133 —

σαντο, νυκτὸς αὐτοὺς ὑπεξαγαγόντες, ὁδὸν δὲ ἐπὶ
ἀφανοῦς ποιησάμενοι αὐτοῖς τῶν δρεμάτων, τὴν ὡθὶ Μακε-
δονίαν ἐλαύνουσι. Καὶ ἐν μὴ ἔλαττον αὐτοῖς κατόπιν ἐξιππασά-
μενοι προλαβόντες τὰς ὁδοὺς τῶν ἐνδοτάτω ἐπὶ
δαλίσαντες, τὴν δυνατὸν ἵππον ἐπιδὶ καλὰ δύνασθαι ἀπευθύ-
νασθαι, καὶ οὗτοι ἀπιόντι τὸν δρόμον συνεδίωκον Μακεδό-
νιαν τε ἐντὸς γίνονται, καὶ τὴν Ἀδριανοῦ καλουμένην
ὕστερ ἀμφόπολιν, ἔρρωσθαι ὡθὶ ἔχοντας.
Ἐπὶ δὲ συλλογῆς αὐτοῖς ὁρατὰ μάλιστα ἦν, χρυσᾶ δὲ αὐτοῖς ἐν
ὑπῆρχε παράσημα, οὐδ' ἄλλο τι τὸ πιθὸν τοὺς ἀγωνί-
τας ὁρᾶν ἢ καὶ ὅπλα συναγαγεῖν τὰ ὁρᾶσθαι πρὸς
τὰ ἐκείνων ὑπόπτως βουλεύματα, πρῶτα μὲν δορυφοροῦντ
ὡθὶ ἀπαλλαχθῆ καθίασιν· εἶδόν που παρ' ἐκάστοις τῶν Σφα-
κτηρίων παραμένοντας, ἐξεπίτηδες τῶν Βασιλέα τεθνάναι διαβαίνει,
τὴν δὲ θυρίδα ἐμφανῆ γενομένην τοῦ Κράτους, τὸν ἐν Μακεδονίαν
πρὸ πάντων αἰρεῖσθαι ἐπιστολὰς διδόντ καὶ
δεξιὰς καὶ λαμπρὰ ἔχοντα τὰ πρόσωπα τοὺς ἀφορῶντας. Ἐπ-
τὰ δὲ ἐπὶ θύραις ἐλθόντες μετὰ πολλοῦ πλαισίου
αὐτοὺς μαχαίρᾳ τὰ παλαχθέντα μὴ ἔχοντας ἐν ὀλίγαις δὲ ἡμέραις
ἡμέραις σφαδάζοντας συναθροίζουσιν δὲ ὃ τὸ πλάσμα
ποιοῦν ὡς συλλέξαν ἐκείνους, ἀλλὰ δεῖν ἐκ τοῦτο αὐτοῖς παραλεχθέν-
μενον πρὸς τὸν Αἰλιαμάλιον ἐλθόντα τε αὐτὸν βραχὺ δέον ἐκ-
θεῖν· ἐποπτεύσας αὐτοὺς ἀπόντας γνωσόμενος παιδοῦσιν,
ἐκκλῆ καλὰ βραχὺ τι ἐπιμεῖναθαι· λαὸν δὲ πρὶν ἢ καλυφθῆναι
τούτου, προσαλαβὼν ἐκείνων ἔρρωσθαι.
Συλλεγέντες οὖν ἀθρόοι καὶ παρ' ἐλπίδα, καὶ ὡς ἐκ τοῦ τυχόντος γε-
νόμενοι συνεδιώκουν, βασιλέως ἐπ' αὐτοῖς αἰρουμένου τὸ λοιπὸν,
ὅπου δὲ αὐτοῖς ὁ καιρὸς ἐδίδου ἐπὶ τὴν ἀναρρύσιν πλασάμενοι, πα-
ρεπαῖ ἐσθῆτι κοσμησάμενοι αἴρουσιν ἐπ' ἀσπίδος. Ὁ δὲ ἅπας
ἐν τῇ σχολῇ καταδὰς ἐστῶτα τῶν πραγμάτων αὐτοῦ ἐλλιμπάνει, καὶ
οὐχὶ ἐπὶ σωτῆρι ἐπὶ δραπετεύσει ἢ πλαδόμενος, ἀρχιπύρ-
ῳ ὄντι βασιλικῶν τῶν βασιλικῶν καλάρχῃ, βουλομένῳ κἀκεί-
νων ἀμφιβόλῳ αὐτῷ τὰ ἀρχὴν λωθύνεσθαι. Τὸ μὲν οὖν πολὺ

(ἀναδοῦναι)

(Ἀδρυνὸς)

πλῆθος, ἐπεὶ μὴ δι' ἀνεῖμαι εἶχε μηδὲ χρήματα καθυπάγειν, διὰ τὸ φόρον ἀνέσεως ὑπήκοον ἀπεργάζεται, καὶ τοῦ καθάπαξ αὐτοῖς ἀφιέναι, εἰς προνομὰς ἐξιέναι, καὶ κέρδος ἅπαν οἰκεῖον τὸ ἀναλισκόμενον λίθεσθαι. Τῶν δὲ γε τε τέλει καὶ τῆς πρώτης βουλῆς ἅπαξ ἀρχαιρεσιάσας, τοὺς μὲν ἡγεμόνας τῶν στρατευμάτων ποιεῖ, τοὺς δὲ ἐγγὺς ἱστᾷ τοῦ βασιλικοῦ βήματος, καὶ ἄλλοις τὰς πρώτας βουλὰς ἀναλίθεται, καὶ ξύμπαντας, ὡς αὐτῷ τε κἀκείνοις αἱρετὸν ἦν καταλλήλως ἑκάστῳ τοῖς πράγμασι διελόμενος, τῆς πρὸς τὴν Πόλιν εὐθὺς πορείας εἴχετο. ----

Ἀμέλει καὶ πρὶν ἢ προσπελάσαι τοῖς τείχεσι πολλῆς αὐτοῖς μερὶς κατὰ τὴν πορείαν ἐθελουσίους ὁρμαῖς προσετίθετο, πλῆθός τε στρατευτικὸν ἀπὸ τῶν ὑπηλοτέρων μερῶν προσεγίνετο, καὶ τὰ μέχρι τῆς Πόλεως κατάντη πάντα πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ ἐπίφορα.

σ. 276.

Μακεδονία, pars Thraciae usque Hadrianopolim

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μιχαὴλ Ψελλοῦ. Χρονογραφία. Κωνσταντῖνος Σάθας: ἐπιμ. Londres 1899. τ. Γ' XCIX – CV ξ 133–137

Τῷ Ἀδριανουπόλεως (Κωνσταντῖνος Θ', 1042–1055) ἐξαναφύεται τις ἐκ μεθυσῶν ἐγερθεὶς φύσιν, τὸ μὲν ὄνομα Λέων, τὸ δὲ γένος Τορνίκιος, τῶν Ἀδριανουπόλεως οἰκητόρων, Μακεδονικὴν ἐρυγγάνων μεγαλαυχίαν, ἀπὸ ξίφους μὲν εὖ μάλα ἀφανῆ, τὸ δὲ ἦθος ὑπομανθύνοντος, πρὸς ἐνθουσιασμὸν δὲ καὶ παιπαλήεντα ἀναπλάττων τὰς γνώμας. ... καὶ ἐπειδὴ ἀνὴρ ἐγεγόνει τὰ τῶν ἐδίων ἠθῶν γραφόντων, ἡ Μακεδονικὴ φρὶξ καθάπαξ αὐτῷ προσεπέθη· καὶ τοξεύσας μὲν τὰ πολλὰ τῶν παραβολῶν ἐπιχειρήσας, διαγραφόντων δὲ τῶν καιρῶν, ἡ νῦν ἔτλον ὀνομαζόμενα τέτοιγε ἔχοντες καὶ δὴ καὶ ἐν ἀπορίαις ἀμηχάνοις ἀπορώτερον ἀφαιρούντων, ὑποβρύχιον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν μνήμην τῶν ἐγκαμπίδων ἐφύλαττεν.

Ἔτυχε δὲ τὸ τυνικάτα καὶ Μακεδονικὴν τὴν περὶ τὰ ποδονιφοχρούντα πάνθηρ ἡ μάλιστα ὅσα τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς, [illegible] ταῖς τοῦ ἦθους ἔχουσιν ἐνθουσιασμοῖς τι τῶν ἀλόγων ἐτοιμότατον καὶ κατεπράΰνατο δραστικώτατον, ἡ μὲν ἀλογιστοῦσα ἀκριβέστερον, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίας πρὸς τὸ ἄριστον. ... Οἱ Μακεδόνες τοιαῦτα νομίσαντες τὰ καιρὰ ὀρθῶς ἀπορίαν πολλὴν ἐξήνεγκαν, βραχέα διαλιχθέντες ἀλλήλοις, ὅτε σφίσιν πάλαι καθωμολογημένον αὐτοῖν καὶ τὸν τε Τορνίκιον ὡς παράλογον τόλμαν διεγείραντες, ἑαυτούς τε πρὸς τὴν ὁμόνοιαν ἐκ τοῦ μέσου ῥύσαντες, νυκτὸς αὐτὸν ἐπιβαγόντες, ὁδίγων δή τινα ἐκτὸς παιπάλων ἀφανῆ ποιησάντων αὐτοῖς κατόπιν ἐξιππασάμενοι. — Μακεδονίαν τε εἶλον γένος, καὶ τὴν Ἀδριανὴ μακεδνοφόρτιν ὄντας ἀνθρώπους, ἔργῳ εὖ δὲ ἴσχουσι.

Ἐπεὶ δὲ ὑπόδοκῶν αὐτοῖν γραπτευμάτων ἤδη, χρημάτων δὲ αὐτοῖν ἐκ πάρος παρασκευή ... πρῶτα μὲν δορυφοροῦντ' εὖ μάλα ἀπανταχῇ καθίασιν οἱ δή που παρίσαρσι τῶν γραλιστῶν ἢ παραμυθίοισι ... τὸν τε Μακεδονίαν πρὸ πάντων αἱρεῖσθαι λίσσοντα συνιέναι τε δημοῦ ἡδυεπίοισι λαμπρὰν ἔχοντα τοῦ ἄνω γένους τὰς ἀφορμάς.

Εἶτα δὴ ἡ αὐτοὶ οἱ καθημερινοὶ τῶν παλαιῶν διὰ τῶν τοιούτων μηχανῶν τὰ παλαχθέντα τῶν ἐσπράξεων ὑδίκαιον δή τισιν ἀμοίραις γραλίσπιδα

συναθροίζοντα...

Συλλεγείσης δὲ ἀθρόου [παρ' ἐλπίδα, ἐπὶ καὶ τὸ τὰν χώραν συνελθόντιν, βασιλεὺς τὰ αὐτοῦ αἰχμάλωτα τὸν Λίσσον, ἐπαίνεσε δὲ αὐτοῦ ὁ παιδαγωγὸς ἐδίδου ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει πλουσίους, διαφερόντως ἐσθῆτι κοσμούντων τὰ ἄστεα. Ὁ δὲ ἅπαξ ἐπὶ τῷ σχήματι καταρξάμενος, οὐδὲν ἔτι πράγματος αὐτὸν ἐτύγχανεν... ἀρξάμενος [τοῦ ὅτι βασιλεὺς τὸν βασιλεύοντα καλέσῃ, ἕως ἡμῖν πάντων ἀριθμήσεως αὐτῷ τὴν ἀρχὴν διωθεῖται.

Τὸ μὲν οὖν πλῆθος διάφορον αὐτῶν ἐστὶν ἀναγράψαι...

Τῶν δὲ μετὰ Λίσσον [τὸν πρῶτον βουλὴν ἅπαξ ἀρχαιρεσιάσαι, τοῦτο ἐν ἀρχῇ τοῦ θεσμοῦ ποιεῖ, τοῦτο δὲ ἐμμενεῖ τῷ βασιλεῖ βέβαιον, [ἄλλοις τὸν πρῶτον βουλὴν ἀναθεῖναι, ἐξουσίαν, ἐναντίον τε πάντων αἰρεῖν δι, καλλίστων ἐναφροῦν πράγματα διὸ ἔστιν, τὸν πρῶτον τοῦ πόλεως ὠθεῖν πορείαν ἐπὶ τὸ ---.

Ἀρξάμενοι [πρώτου προσταξάσης τοῖς ἐν χώρᾳ πολίταις αὐτοῖς ἐφ' ἑαυτῶν παρεῖναι ἰδιωτικοῖς ἔργοις προσ[ιέναι

Πλ[ ] ἀλλήλων [ ] τῶν [ ]

Καὶ τὰ μὲν [ ] τῶν πόλεων καταλ[ ] τῶν σωμάτων [ ]τέρα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ